

□ *«Не можна пізнати дитину, не люблячи, не поважаючи її гідності.*

Тільки та школа має майбутнє, яка поважає в дитині Людину.

Учительська професія – це людинознавство,

□ постійне проникнення у складний духовний світ людини,

яке ніколи не припиняється.

Прекрасна риса – повсякчас відкривати в людині нове»

В.О. Сухомлинський

Рівненська гуманітарна гімназія – це берегиня добра, любові, знань, дитячого сміху, яка ласкаво відкриває двері вчителям і учням, щоб діти оволоділи знанням і в цьому тисячолітті змогли знайти своє місце в житті, щоб дороги землі, якими їм доведеться довго і впевнено йти, вистелялися рушниками з пісень, чарівних слів, сонячних квітів.

Час лине швидко, змінюється життя. Приходять до школи все нові і нові учні, тому й навчати й виховувати їх потрібно теж по-новому. Проголошений в освітньому просторі України принцип варіативності освіти дає змогу навчальний процес будувати на досконаліших стратегіях і технологіях, із застосуванням яких відбувається саморозвиток особистості, забезпечується успіх діяльності вчителя. Вважаємо, що сьогодні вже недостатньо навчати традиційно: у центрі навчально-виховного процесу має бути *УЧЕНЬ*.

Завжди на протязі педагогічної діяльності говоримо: «Діти в школі не навчаються – вони живуть».

Ми – за вчителя, який вимагає на уроці не просто відтворення знань, а їхнього сприйняття на причинно-наслідковому рівні. За вчителя, який стимулює і організовує розумову діяльність учнів шляхом порівнянь, зіставлень, протиставлень, знаходження аналогій, інших способів розв'язання проблемних ситуацій для успішної реалізації сучасних навчальних програм. Справді, учитель на такому уроці може бути корисним.

«Я – Вчитель.

Я - Шукач і Обдаровувач.

Я - Любов і Відданість.

Я - Вчитель і Учень.

Віра і Терпіння...

□ Вихователь і Вихованець...»

Ш. О. Амонашвілі

Бути вчителем, який любить дітей, але мудрий у своїй любові; який спонукає своїх учнів вивчати те, необхідно в житті; який підбадьорює дитину в момент помилки, невдач; який сприяє зміні здоров'я своїх учнів; який підтримує лад, порядок, взаєморозуміння, доброзичливість і любов в дитячому колективі! Бути вчителем, який допомагає дитині йти власним індивідуальним особистим унікальним шляхом саморозвитку.

Початкова школа формує основи навчальної діяльності. Особливо гостро постає питання навчання дитини вчитися. На думку В.О. Сухомлинського, навчити дитину вчитися – навчити користуватися тим інструментом, без якого оволодіти знаннями щороку ставатиме важче, без якого дитина втрачатиме зацікавлення навчальним процесом, Цей інструмент – п'ять основних умінь: спостерігати явища навколишнього світу; думати; висловлювати думку; читати; писати.

Навчання того, як вчитися, і навчання того, як думати: цієї мети «... можна досягти, якщо впливати на навчально-виховний процес: системно, поєднуючи засоби опосередкованого впливу і методики цілеспрямованого формування самостійної розумової діяльності. За цих умов можна навчити дітей самостійно вчитися, тобто розуміти й приймати мету діяльності, організовувати свою працю, уміти спілкуватись, вступати в діалог, користуватись мислительними вміннями, контролювати й оцінювати результати своєї праці, прагнути їх поліпшити...» (Савченко О. Я.).

Зміни у суспільстві ставлять нові вимоги до людини. Соціально успішною є особистість, яка хоче і уміє вчитись на протязі всього життя, вміє знаходити інформацію, сприймати, працювати з нею, осмислювати, аналізувати, класифікувати, сублімувати власні думки, творити, різнобічне розвиватись. А це можливо за необхідної умови – здатності працювати, навчатися самостійно. «Для формування у молодших школярів уміння вчитися необхідно забезпечити комплекс умов: стимулююче навчальне середовище, висококваліфікований учитель, обов'язково сприятливе родинне виховання ... і цілеспрямоване керівництво формування цих складників уміння вчитися... » – наголошує О.Я. Савченко.

Наші вихованці поступово ставали особистостями, які звикли самостійно вчитися, уміють самостійно шукати джерела інформації, шляхи розв'язання завдань, не губляться в нових ситуаціях. За цей час сформувалась певна технологія, націлена на вироблення уміння самостійно здобувати знання. Вона ґрунтується на особистісній зорієнтованості, спрямованій на те, щоб кожна дитина стала повноцінним, самодостатнім, творчим суб'єктом діяльності, пізнання, спілкування, вільною і самодіяльною особистістю.

У роботі ми використовуємо різноманітні педагогічні технології, опираючись на наступні *принципи навчання* :

Єдність навчання, виховання і розвитку.

- ?Науковість, системність і доступність.
- ?Усвідомлення і творча активність учнів.
- ?Наочність.
- ?Міцність засвоєння знань і розвиток моральних якостей учнів.
- ?Надання дітям ініціативи у пізнавальній діяльності, заохочення самостійності.
- ?Розвиток у дітей саморегуляції на основі особистої відповідальності.

- ?Виконання вчителем ролі консультанта, радника, джерела знань, організатора, старшого товариша.
- ?Колективний характер навчання і врахування індивідуальних особливостей особистості.
- ?Створення емоційно стимулюючого навчального середовища.
- ?Здійснення навчально-виховного процесу в атмосфері взаємодії, емоційної співдружності.
- ?Створення можливостей для максимальної самореалізації кожного учня.

З раннього дитинства можна навчити дитину системно думати про об'єкти навколишнього світу, розв'язувати задачі творчого характеру, придумувати казки, віршики та багато іншого. Багаторічний досвід показав, що дитина, яка оволоділа основними розумовими операціями, успішно адаптується до школи незалежно від системи навчання. Діти вміють і хочуть вчитися. Вони характеризуються високим рівнем пізнавальної активності, яскраво вираженим творчим мисленням. Щоб використовувати у своїй роботі творчі завдання, ми враховуємо наступні дидактичні *принципи педагогічної техніки*.

Принцип свободи вибору

Існує велика кількість цінностей у нашому житті. Деякими ми нехтуємо, деяких дотримуємося, ще якісь зневажаємо... Але серед них існує одна, найцінніша для кожної людини – це свобода! Ніхто з нас не любить нав'язані дії, чужі рішення, відсутність вибору. Особливо не люблять цього діти.

Під час навчально-виховного процесу, де тільки можливо, надаємо учням право вибору. З однією важливою умовою: право вибору завжди врівноважувати свідомою відповідальністю за свій вибір. Наприклад, на уроках математики даємо декілька завдань (задачу, приклади, рівняння), а діти вибирають, які саме їм завдання виконувати. Слабші діти із задоволенням виконують приклади це стимулює її успіх у навчанні і приносить їм величезне задоволення, викликає інтерес до навчання.

Принцип відкритості

«Я знаю, що я нічого не знаю!» – говорив мудрий грек.

«Я добре знаю хімію, алгебру, історію», – говорить сильний випускник школи. Сумно те, що цей випускник не знає головного: *він не знає, чого ж він не знає*. Дуже непевно уявляє сьогодні школяр межі своєї обізнаності, й вже зовсім у тумані – межі пізнання наук. Звідки тоді ж візьметься допитливість, без якої будь-яке навчання

–
лише виховання виконавців! (Наприклад, даючи завдання говоримо дітям, що не знаємо, не можемо всього знати, це спонукає дитину шукати відповідь, у підручниках, у друзів, батьків, Інтернеті).

Принцип діяльності

Бернард Шоу стверджував: «Єдиний шлях, який веде до знань – це діяльність». Навіть маленька практика коштує великої теорії. Тому організовувати засвоєння дітьми знань, умінь, навичок необхідно у формі діяльності.

Будь-яка праця дитини повинна бути вмотивована: Для чого? Для кого? Навіщо я це роблю? Яка користь?

Поки перевіркою знань буде вважатися відповідь-переказ у режимі магнітофона, поки вивчення та повторення буде здійснюватися в режимі заучування, школа буде працювати на 90% у холостому режимі.

Щоб знання стали інструментом, а не *„залежами старья на задворках інтелекта“*, учень повинен з ними працювати. Що означає: працювати зі знаннями? Це означає: застосовувати їх, шукати умови і кордони застосування, перетворювати, розширяти, доповнювати, знаходити нові зв'язки і співвідношення, розглядати в різних моделях і контекстах.

(Наприклад, на уроках предмету «Я і Україна» пропонуємо задачу: Ви у лісі заблукали, що будете робити? Діти із задоволенням шукають свої дії, потім під час екскурсії це

практикуємо).

Принцип зворотного зв'язку

Регулярно контролювати процес навчання за допомогою розвитку системи прийомів зворотного зв'язку.

Чим більше розвинута система (технічна, економічна, соціальна, педагогічна), тим більше у ній механізмів зворотного зв'язку. На уроках відслідковуємо такі параметри: настрої учнів, ступінь їх зацікавленості, рівень розуміння та засвоєння матеріалу тощо. Це можуть бути «екозначки», «світлофори» (зелений – знаю, червоний – тривога, жовтий – сумніваюся), та ін.

Принцип ідеальності

Ідеальність – одне з ключових понять педагогіки. Будь-яка наша дія характеризується не тільки отриманою від неї користю, але й витратами зусиль, нервів, часу, коштів. Ідеальна дія тим вища, чим більша від неї користь і менші витрати.

В процесі професійної діяльності використовуємо такі *інноваційні педагогічні технології*:

- ? елементи традиційної пояснювально-ілюстративної технології навчання;
- ? технології диференційованого навчання;
- ? особистісно-зорієнтовані;
- ? інтерактивні;
- ? інформаційно-комунікативні технології;
- ? технології розв'язання винахідницьких завдань;
- ? розвивального навчання;
- ? інтеграції навчальних предметів;
- ? є учасниками Всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України».

Уроки вчителів кафедри початкового навчання – це постійне прагнення уникнути стандарту, одноманітності, трафарету, бо вони знижують пізнавальну активність дітей. Невтомний пошук, інтелектуальний розвиток дитини, яка мислить, досліджує, аналізує, експериментує, багато знає, уміє, оцінює себе й інших людей, упевнена в собі – ось принцип творчості наших педагогів.

Головне у роботі наших вчителів – справжній тісний контакт педагога і учнів, який ґрунтується на глибокій повазі до особистості, а не формальні, поверхові стосунки. Учитель не має бути подібним до незворушного пам'ятника, такого собі «мідного вершника», який над дітьми, незаперечний та бездоганний. Давно назріла потреба зійти з п'єдесталу.

Вчитель розуміє дитину, уміє дивитися на світ її очима, як кажуть, піднятися до рівня дитини. Він знайде час прилаштувати знайдене дітьми загублене котенятко, зрозуміє чому буває смішно – просто тому, що сміється інший. Кожна дитина знає, що її люблять, що це не залежить від її вчинків, якості її роботи і настрою вчителя. До класу вчителі завжди заходять з посмішкою. Залишають за дверима усі погані думки і усміхаються – у відповідь мають велику нагороду – усміхнені личка і сяючі очі.

Основою спілкування з учнями вважають: доброзичливість і щирість, принциповість і відповідальність, бо саме від цього залежить, чи стане вчитель для дитини близькою людиною. Надзвичайно важливим є те, щоб встановити з дітьми гарні, доброзичливі стосунки, створити колектив, спрямувати процес навчання так, щоб дітям було цікаво вчитися, самостійно набувати знання і радіти своїм відкриттям. Нам дуже хочеться, щоб діти, мов сонячні промінчики, зігрівали наші серця і несли любов і дитячу безпосередність до своїх вчителів.

Кафедра початкового навчання – середовище інтелектуальне, з роками в ньому утвердилися працелюбність, добро, порядність, чесність, справедливість, натхнення в своїй роботі, творчість, усвідомлення того, що не дитину треба пристосувати до освіти, а школу до неї.

Представляємо вчителів кафедри початкового навчання. Усі вони люди непрості долі, з різними уподобаннями. Але всіх їх об'єднує одне: вчити дітей не для школи, а для повноцінного життя. Допомогає їм у цьому тверде переконання, що вони працюють в ім'я своїх дітей, що їхні діти – найкращі і найстаранніші у світі.

Кафедра початкового навчання

Яценя Алла Володимирівна

Заступник директора з навчально-виховної роботи

в початковій школі,

вчитель вищої кваліфікаційної категорії,

учитель-методист

Стаж роботи – 26 років

Науково-методична тема: «Формування ключових

компетентностей молодших школярів

на уроках української мови».

Педагогічне кредо:

Мелітінська Ольга Вікторівна, вчителька початкових класів

Бірюкова Ірина Вікторівна, вчителька здоров'я зберігаючої
власності загальної середньої школи вчителів учнів,

Сьогодні Оксана розповідала про важливість комунікативної компетенції, а учні ще вчаться!

Олександр Пилипчук: «Важливо не тільки вчити, а й формувати в учнів компетентності»

Початок навчання математики формування математичної компетентності

Допомогіти дітям встановити категорії
якщо вони не можуть це зробити самі. Діти не повинні
намагатися встановити категорії.

Курсова робота з предмету «Методи викладання як засіб формування
навичок самостійної роботи з текстом. Важче, формувати мовно та
логічно-математичні здатності, а не знання, а знання можна передати

Панько Ірина Сергіївна – вчителька початкових класів
Початкову школу у місті Житомирі, як

Використання інформаційних технологій як
шляху до кращого майбутнього наших дітей.

Варшавська Наталія Петрівна – катедрант, викладач предметів
Додатковою інформацією про викладачів можна знайти на сайті кафедри.

Методичні рекомендації до курсу «Мовна компетенція»
для вчителів початкової школи

Влада Олександрівна Шинкаренко, викладач кафедри початкового навчання, спеціаліст з організації та проведення навчально-виховних заходів, викладач предмету «Українська мова».

Корнієнко Ольга Олександрівна, вчитель початкової школи, спеціаліст з питань формування базових компетентностей учнів.

Михайлівська Катерина Михайлівна, вчителька початкової школи, спеціаліст з надання психологічної допомоги дітям.

Тимочук Тетяна Вікторівна, вчителька початкових класів, спеціаліст з формування у учнів предметних, загальнонавчальних, культурних, компетентностей та соціально-життєвих компетентностей, умінь та навичок, у тому числі професійних, за допомогою різних методів, засобів та форм навчання.

Периш Діана Олександрівна
вчитель початкової школи, хто знає багато,

Білошківа Богдан Ігорович – вчитель передумови
вступного курсу для початкових класів соціально-активної